

בס"ד. ר"ד יום ג' פ' אמור, י"א אייר, ה'תשי"ב.

— לעסקני ישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש, בחדרו הק' —

בלתי מוגה

א. [לאחרי שהועלו הצעות שונות בקשר למשבר הכספי של הישיבה — הפטיר כ"ק אדמו"ר שליט"א באמרו: אינני מומחה באסיפת כספים ("פאָנד־רייזינג"), ואח"כ אמר:]

כל ההצעות שהועלו כאן הן הצעות שיכולים וצריכים לנצלן גם במצב רגיל ונורמלי. אבל, כיון שמדובר אודות מצב־חירום ("אָן עמוירדזשינסי־קייס"), צריכים גם האמצעים לשיפור ותיקון המצב להיות בהתאם לכך.

ולכל לראש — שכאשר דנים על דבר המשבר במצב הכספי של הישיבה, צריך להשתמש גם בצד החיובי של המשבר.

יש לשים לב גם למשבר הרוחני השורר כעת בחיי בני"י — כתוצאה מהמצב הכללי בעולם שגרם למהפכה רוחנית כללית, ומצב רוח המוכשר לקרב לבות בני ובנות ישראל לתורה ויהדות.

בשנים האחרונות¹, לרגלי המלחמות והמהומות בעולם, ראינו במוחש כי ענינים וערכים שנחשבו לנצחיים, כלו ואבדו. דיעות ואמונות נכזבו. ארצות שדגלו בשם המדע והחקירה, לא זו בלבד שלא הביאו לצדק ויושר, אלא אדרבה לרצח וכו'.

כל זה הביא את הנוער להתרגשות רוחנית גדולה ובמילא גרמה לשאיפה נפשית לאמת. כן הוא בנוגע לנוער בכלל, ונוער היהודי בפרט, באשר בני ישראל הם "מאמינים בני מאמינים"².

מהפכת העולם בשנים האחרונות הכניסה אי־מנוחה וגעגועים בלבות הנוער היהודי, געגועים לתורה ויהדות מלאה תוכן, שכן רק בתורה ומצוות מעשיות מוצאות נשמות ישראל תוכן ותיקון.

נמצא, אשר בימים אלו תופסות הישיבות מקום חשוב ומיוחד ביותר, ונושאות אחריות גדולה שלא היתה כמותה.

(1) בהבא לקמן — ראה גם שיחת ז' כסלו (ת"מ ח"ד ס"ע 147 ואילך).
שנה זו (לעסקני ישיבות תות"ל) ס"ב ואילך (2) שבת צו, א.

קיימת עכשיו הזדמנות ואפשרות לפעול הרבה בשדה התורה והיהדות במאמצים קלים לפי ערך. אין להחמיץ את השעה ולאבד את ההזדמנות שהיא אבידה שאינה חוזרת.

ב. תפקיד הישיבות בכלל, וישיבות ליובאוויטש בפרט, בכל מקום שהם, לא רק להקים דור יראים ושלמיים, תלמידי חכמים, אלא גם לנטוע בלבם רגש האחריות ומסירות נפש לעשות ולפעול לטובת הסביבה שבה נמצאים. תפקיד זה הולך ומתגשם בהצלחה מופלגה, ת"ל, בישיבות ליובאוויטש, אשר בהן התלמידים מתחנכים, בעודם עדיין בין כתלי הישיבה, להיות עסקני החינוך ופעילים בהפצת התורה והיהדות.

תפקיד תלמידי הישיבות לא רק ללמוד תורה לעצמם ולעבוד בזיכרון מידותיהם הם, אלא גם להשפיע על הסביבה, ולהכשיר עצמם לעבודה ציבורית מסורה בהפצת התורה וחיזוק היהדות, להיות נושאי דגל התורה בכל מקומות מושבותיהם לעתיד.

בהתאם לכוונת המייסד הגדול של הישיבות דליובאוויטש לפני 55 שנה, הנה תלמידי ישיבות ליובאוויטש באשר הם שם, הם "נרות להאיר"³, לא רק על הסביבה, אלא נרות מדליקים נרות, נר מנר, להאיר באור התורה והמצוה ופנימיות התורה.

ג. תפקיד עסקני הישיבות וכל הלוקחים חלק בעבודת הציבור — לא רק לדאוג בעד המצב הגשמי של הישיבות, אלא לדאוג גם לזה שמספר תלמידיהם ילך הלך ורב, כדי אשר כל שוחרי האמת מבין הנוער היהודי יוכלו למצוא פתרוןם בישיבה.

אתם הבעלי-בתים שמתעסקים בהחזקת הישיבות ובחינוך הכשר בכלל — עליכם מוטלת כעת הזכות והחובה לפעול עוד יותר למען החזקת ישיבות בכלל, ולמען ישיבות תו"ת ליובאוויטש בפרט.

עליכם לפעול בהתרמת יהודים נוספים לטובת הישיבות, ומה גם שפעולה זו עצמה מהווה הזדמנות להוסיף תלמידים חדשים בישיבות — כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר, שגודל הפעולה בהתרמת יהודים עבור החזקת התורה, היא, לא רק בכך שנותנים מכספם בשביל החזקת התורה, אלא גם, שע"ז מתקרבים גם הם ובני משפחתם לחיי יהדות, תורה ומצוותי'.

*

ד. לאור המצב החמור השורר עתה בישיבה — יש למצוא את העצה המתאימה ולנקוט את האמצעים הדרושים באופן מייד, בהקדם הכי אפשרי, שכן, כאשר מתמהמהים וממשיכים הלאה עם האמצעים הרגילים, אפשר לבוא חלילה למצב שבו לא יועילו שוב האמצעים הרגילים, ואז תהי' הדרך לתיקון המצב קשה וארוכה יותר, ולפעמים יהי' אף מאוחר מדי ח"ו.

אי לזאת, הנה, נוסף על הצורך וההכרח להמשיך בכל האמצעים הרגילים, ולחזק אותם כפי האפשרי — דעתי והצעתי, שהעסקנים הנמצאים פה יחליטו מיד על עריכת מסיבה מיוחדת שבה ישתתפו כמה וכמה בעלי-בתים, בהשתדלותו של כאו"א מכס לפעול ולהשפיע על ידידיו ומכיריו לבוא ולהשתתף במסיבה זו, שבה ינדכו מכספם לטובת ישיבות ת"ת ליובאוויטש.

— אין להסתפק באסיפה סתם, "הונגער'דיקערהייט"... אלא כמאמר חז"ל⁴ "גדולה לגימה (אכילה שמאכילין אורחים) שמקרבת", וכנראה במוחש, שבעת אכילה או שתי' (או שתיהן יחד) בנקל יותר בשביל בעה"ב לכתוב המחאה... ולכן, מן הראוי, שמסיבה האמורה תתקיים במסגרת של טעודה, ארוחת-בוקר ("ברעק-פעסט"), ארוחת-צהריים ("לאָנטש"), או ארוחת-ערב ("סאַפער").

ומצד גודל הנחיצות בזריזות הדבר — צריכה המסיבה להתקיים בשבועות הקרובים, ויש לקבוע עכשיו תאריך מדוייק שבו תתקיים מסיבה האמורה.

ה. ומה טוב — שהתחלת הפעולה בזה תהי' באסיפה הנוכחית, באמצעות "פלעדזשעס" (התחייבויות):

כאו"א מהעסקנים הנוכחים יתחייב לתרום סכום מסויים של כסף (מכספו הפרטי או מכסף שיאסוף למטרה זו מידידיו ומכיריו), אשר, עצם ההחלטה בדבר במעמד כמה עשירות מישראל תהוה תוספת נתינת-כח לקיים את ההחלטה בפועל ממש⁵.

וע"ד מ"ש חז"ל⁶ "נשבעין לקיים את המצוה" — דאף שכבר נצטווה ע"י הקב"ה לקיים את המצוה, ו"מושבע ועומד מהר סיני הוא"⁶, וא"כ, מהי התועלת בשבועתו לקיים את המצוה — מ"מ, כאשר מקבל

4 (4 סנהדרין קג, סע"ב (ובפרש"י).

5 ראה קונטרס החלצו תרנ"ט פ"י (סה"מ

ת"ת (6 נדרים ח, רע"א. וש"נ.

6 (ת"ת ע' סא).

על עצמו פעם נוספת, ה"ז פועל תוספת כח לקיים את הדבר, ויתירה מזה, שע"ז נפתחים בשבילו גם אמצעים חדשים ("עס מאַכן זיך נייע וועגן") שעל ידם יוכל לקיים את הדבר.⁷

— ידוע לי מכבר, וגם מאסיפה זו, שכבר פעלתם רבות לטובת ישיבות ליובאוויטש, אלא, שהתחייבות סכום מסויים ("פלעדזש") במעמד כמה מנינים מבנ"י, תעניק לכם כחות חדשים למצוא אמצעים חדשים שעל ידם תוכלו למלא את ההתחייבות.

ו. בנוגע להצעה שהועלתה לפני"ז ע"י א' מהעסקנים, לסדר הגרלה ("ראַפעל") גדולה בין כל התורמים לטובת הישיבות — הרי אף זוהי, בעצם, הצעה ישרה ("אַ גלייכע זאַך"), אבל אינה שייכת לעסקנים הנוכחים פה, כי (נוסף לכך שהדבר כרוך בהוצאות גדולות, הרי) כדי לממש תוכנית כגון זו, יצטרכו העסקנים לבקר אצל מאות אנשים, ולדבר מאות פעמים אודות "ישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש", עד שימאס להם... ובסופו של דבר יצליחו לקבל דולר אחד בלבד, ולפעמים יתכן אפילו, שלאחרי כל הדיבור והזמן יגמר הדבר עם מספר "אפס" בצד השמאלי ("אַ זיראַ פון דער לינקער זייט")!...

מימושה של תוכנית זו יש למסור, איפוא, אל ה"רענק און פייל"⁸, כלומר, אל הבחורים הקבצנים... אבל, לדעתי, אינה מתאימה כלל עבור גבירים.

מה שצריכים לעשות לדעתי הוא, כאמור, להחליט על עריכת מסיבה מיוחדת לטובת הישיבה בהקדם האפשרי, ולהתחיל בהתחייבות כספית של כאו"א מהנוכחים, והם ישפיעו גם על ידידיהם ומכיריהם להשתתף בכהנ"ל.

זוהי איפוא דעתי — כמי שאינו מומחה בתחום זה, וכל אחד רשאי להביע את דעתו על זה.

ז. [לאחרי שכל הנאספים הביעו את הסכמתם להצעת כ"ק אדמו"ר שליט"א — אמר:]

ברצוני להוסיף — בקשר למה שהזכירו אודות העדר הפרסומת ("פּאַבליסיטי") — שכיון שנוכחים פה גם נציגים מטעם העיתונות, כדאי שימסרו להם (בהקדם האפשרי, כיון שהזמן קצר) פרטי הדברים, עם

(7) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ח ועוד.

ס"ע תקיג ואילך. לקו"ש חכ"ז ע' 105 ואילך. (8) = אנשים מן השורה.

"כותרת" מתאימה כו', כדי שהם יעשו את חלקם בפרסום תוכנית האמורה.

וכן — ע"פ ה"נהוג" בכל אסיפה לקבוע תיכף אסיפה שני' — מן הראוי שיחליטו לארגן אסיפה נוספת, מצומצמת, כדי לגבש פרטי התוכניות בקשר למסיבה הנ"ל, וכן לסכם הצעות נוספות שלא סוכמו עדיין.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א):

ברצוני להביע את תודתי אליכם על השתתפותכם באסיפה, אף שחושבני שהדבר מיותר, כיון שכל הנוכחים כאן הם יהודים המסורים לטובת הישיבות.

וככל דבר חי שצריך לגדול ולצמוח — יעזור השי"ת שתהי' לנו האפשריות להמשיך ולהגדיל ולחזק את עבודתנו בהחזקת הישיבות ובהפצת התורה בכלל, ובלשון חז"ל⁹ — "מעלין בקודש".

הנני מאחל לכולכם חג שבועות שמח וקבלת התורה בשמחה.

